

Dins un mitan balhat, los èssers vius (vegetals e animals) entretenon de relacions alimentàries estrechas que constitúisson una **ret alimentària** (o ret trofica). Dins aquesta ret, l'**energia** e la **matière** circulan.

Las cadenes alimentàrias

Una ret alimentària se compausa de mantuna **cadenas alimentàrias** entremescladas. Cada cadena correspond a una seguida d'èssers vius mai o mens longas ont cadun manja lo d'abans.

l'erba → lo criquet → la musaranha → lo chòt

Illustra aquesta **cadena alimentària** (una sageta → significa "se fa manjar per").

Los elements d'una cadena alimentària

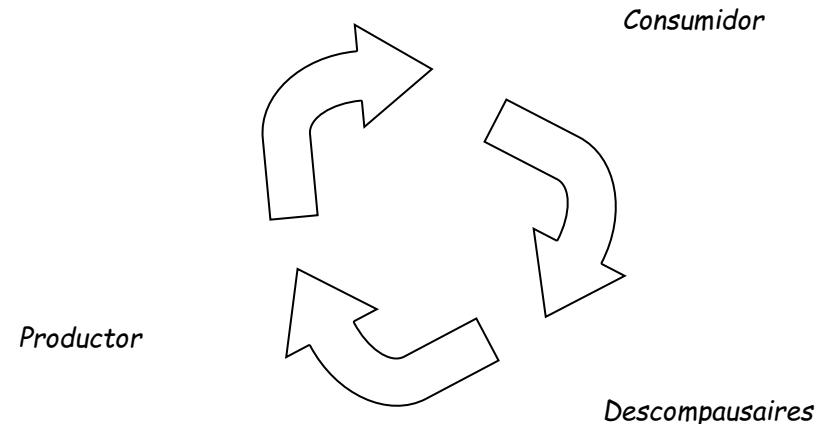
Distinguissèm tres categorias màger d'organismes dins una cadena alimentària :

1 LOS PRODUCTORS : una cadena alimentària comença totjorn per un vegetal clorofilian (es a dire vert), levat al fons dels oceans ont de bacterias pòdon jogar aquell ròtle.

2 LOS CONSUMIDORS : distinguissèm los **vegetarians**, los **carnívòris primaris** (*carnívòrs o insectívòrs que se noirisson d'erbívòrs o d'insectes ; es lo cas de las irondas*) e los **carnívòrs segundaris** (*que se noirisson de carnívòrs o d'insectívòrs ; es lo cas dels falcons*).

los vegetarians	los carnívòrs	los omnívòrs
se noirisson de vegetals	se noirisson d'animals	se noirisson d'animals e de vegetals.

3 LOS DESCOMPAUSAIRES : los vèrms de tèrra, bacterias, pichons insèctes e campairòls (*que son de vegetals non clorofilians, es a dire non verts*) degradan las **matières organicas** (*rebut vegetals, cadavres d'animals, excrements*) en minerals, que serviràn de noiriura als vegetals.

Illustra aquel esquèma del cicle d'una cadena alimentària amb tas causidas.

Las relacions particulières

LOS PARASITS son d' animals o de vegetals que vivon sus un autre organisme e se noirisson a sa carga (fr : à ses dépens) (**l'òste**, el, tira cap de benefici d'aquesta associacion, o quitament ne patís). **Lo vesc** (le gui) es una planta que parasita d'unas espècias d'arbres. **Lo tenia** parasita l'intestin dels vertebrats (dont l'Òme).

LA SIMBIÒSI es una associacion entre dos èssers vius ont cada associat tira profièch. **Lo pica-buòus** es un auçèl d'Africa que se noirís dels parasites que vivon sus la pèl dels bovins. De nombroses **micro-organisms** presents dins l'intestin de la màger part dels animals facilitan lor digestion. Les **liquèns** son d'organismes compausats d'una simbiòsi entre una alga e un campairòl.

Ai plan comprès...

Pòdi indicar un element que manca per que la cadena alimentària illustrada al verso faga un cicle complet.

Pòdi explicar la significacion dels mots **en gras** de tèxt.

Pòdi explicar perqué totes los animals dependon de las plantas per se noirir.